

Durumsal GÜdülenme Düzeyi ve Başarı Algısı Arasındaki İlişki: Takım Sporları Üzerinde Bir Çalışma*

Zişan KAZAK ÇETİNKALP¹, E. Nilay DAŞDAN ADA², Zeynep DİNÇ³

¹ Ege Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İzmir (E-mail: f.zisan.kazak@ege.edu.tr)

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, İzmir

³ Çukurova Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Adana

* 10-12 Ekim 2010 tarihleri arasında Antalya'da yapılan 11. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresinde Sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, takım sporlarına katılan sporcuların başarı algıları ve durumsal güdülenme düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya, yaşları 16 ile 29 arasında değişen (M = 21.37 and SD = 2.58) toplam 267 sporcu (kadın = 109; erkek = 158) katılmıştır. Sporcuların durumsal güdülenme düzeylerini ve başarı algılarını değerlendirmek için sırasıyla “Durumsal GÜdülenme Ölçeği” ve “Başarı Algısı Envanteri” kullanılmıştır. Sonuçlar, görev yöneliminin daha fazla hür iradeli durumsal güdülenme biçimleriyle pozitif; daha az hür iradeli durumsal güdülenme biçimleriyle negatif ilişkili olduğu belirlenmiştir. Ego yöneliminin ise; durumsal güdülenme biçimleriyle ilişkili olmadığı görülmüştür. Oluşturulmuş hedef profilleri ile ilgili sonuçlar incelendiğinde; yüksek görev/düşük ego grubunun özdeşimle düzenleme düzeylerinin düşük görev/düşük ego grubundan anlamlı biçimde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yine yüksek görev/düşük ego grubunun güdülenme düzeylerinin düşük görev/düşük ego grubundan anlamlı biçimde düşük olduğu belirlenmiştir. Sonuçlar, yüksek görev yöneliminin sport ortamında hür iradeli durumsal güdülenmeyi beslediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Durumsal güdülenme, başarı algısı, takım sporları

The Relationship Between Situational Motivation Level and Perception of Success: A Study on Team Sports

ABSTRACT

The purpose of this investigation is to examine the relationship between situational motivation levels and perceptions of success of athletes who participate in team sports. Participants are 267 athletes (female = 109; male = 158) ranging in age from 16 to 29 (M = 21.37 and SD = 2.58). “The Situational Motivation Scale” and “The Perception of Success Questionnaire” were used to assess situational motivation levels and perception of success of participants, respectively. Results indicated that task orientation was found to be positively associated with more self-determined types of situational motivation, and was found to be negatively associated with less self-determined types of situational motivation. Ego orientation was not associated with types of situational motivation. An extreme group split was conducted to create four goal groups and goal profile analyses conducted. Results of MANOVA revealed that high task / low ego group reported higher levels of identified regulation than low task / low ego group. High task / low ego group reported lower levels of a motivation than low task / low ego group. The results suggest that a high level of task orientation singularly fosters self-determined situational motivation in the context of sport.

Key Words: Situational motivation, perception of success, team sports

GİRİŞ

Bireylerin spora katılımı ve katılımını etkileyen faktörleri inceleyen çalışmalar incelendiğinde, iki kuramın literatüre hakim olduğu gözlenmektedir. Bu kuramlar, Başarı hedefi yaklaşımı ve Hür irade (öz belirleme) kuramıdır. Başarı hedefi yaklaşımı, başarı ortamlarında iki başarı hedefinin olduğunu varsaymaktadır. Bu başarı hedefleri, Nicholls (19) tarafından ego yönelim ve görev yönelim olarak isimlendirilmektedir. Birbirinden ayrı ancak birbirleriyle ilişkileri bulunan görev ve ego olarak isimlendirilen bu iki hedef yönelimi, bireylerin yetenek düzeylerini kişisel olarak yargılama şekliyle ilgilidir. Görev katılımlı olan bir kişi; beceri gelişimi,

yeni beceri öğrenme, görevde ustalığı gösterme ve sıkı çalışma üzerine odaklanmaktadır. Ego katılımında ise, üstün yeteneği kanıtlama üzerinde yoğunlaşmaktadır (5,23). Görev ve ego ile ilişkili hedeflerin belirli derecelerde her sporcuda olduğu (12) ve iki bağımsız başarı düşüncesinin kombinasyonunun sporcuyu betimlediği belirlenmiştir.

Hür irade kuramında ise, üç güdülenme biçimi olduğunu ileri sürülmektedir. Bunlar, güdülenmeme, dışsal güdülenme ve içsel güdülenmedir (3,4). Bu güdülenme sınıflaması, güdülenme biçimlerinin özerklik derecesine göre farklılaşmaktadır. Bu sınıflandırma, dışsal değerlerin ve hedeflerin farklı

içselleştirme derecelerini betimlemektedir (27). İçsel güdülenme, güdülenmenin en hür iradeli formudur ve kişi ilgi duyduğu ve haz aldığı için aktiviteye katıldığı zaman meydana gelir. Buna karşın dışsal olarak güdülenen bireyler, ayırt edilebilir sonuçlar elde etmek için bir aktiviteye katılırlar (15). Literatürde dışsal güdülenmenin farklı formları olduğu ileri sürülmektedir. Bunlar, özdeşimle düzenleme, içe atımla düzenleme, dışsal düzenleme'dir. Dışsal ve içe atımla düzenleme formları, kontrol edilen düzenleyici stiller olarak kabul edilirken; özdeşimle düzenleme, özerk düzenleyici stil olarak kabul edilir (15). Dışsal düzenleme, bireyin davranışlarının dışsal kaynaklar tarafından kontrol edildiği ve kişinin spora katılım nedeninin daha çok başkalarının baskıları, ödül, saygı görme isteği olduğu; içe atımla düzenleme ise, güdülenmenin dışsal kaynağının içselleştirilmesini ifade etmektedir (22). Özdeşim ile bireyin, davranışı önemli olarak değerlendirdiği, yargıladığı ve katılımının kişisel gelişimine katkıda bulunduğuna inandığı için, aktiviteye katıldığı ifade edilmektedir (22,30). Buna ek olarak kişi davranışları ve davranışlarının sonuçları arasında bağı algılayamadıklarında güdülenemezler. Güdülenemeyen kimseler, yetersizlik duygusunu ve kontrol eksikliği yaşarlar (22,28).

Başarı hedefleri ve hür irade kuramı arasındaki ilişki birçok çalışmada ortaya konmuştur (Örn.; 2; 20; 26). Ntoumanis (20) yapmış olduğu çalışmasında, görev yönelimin yüksek hür iradeli güdülenme biçimleriyle; buna karşın ego yönelimin düşük hür iradeli güdülenme biçimleriyle ilişkili olduğunu belirlenmiştir. Wang, Chatzisarantis, Spray, ve Biddle (29)'in ergenler üzerinde yapmış oldukları çalışma sonuçları da, fiziksel aktiviteye yönelik üst düzeyde güdülenmenin yüksek görev ve yüksek ego yönelimi ile karakterize edildiğini ortaya koymuştur. Georgiadis, Biddle ve Chatzisarantis (8), ego yönelimin dışsal düzenleme; görev yönelimin ise içsel ve özdeşimle düzenleme ile daha yüksek ilişki gösterdiği belirlemişlerdir. Tüm bu çalışmaların ışığı altında, takım sporları açısından bu ilişkinin ne ölçüde olabileceği sorusu çalışmamızın çıkış noktası olmuştur. Bu çalışmada, takım sporları ile ilgilenen sporcuların güdüsel yönelimleri ve güdülenme biçimleri değerlendirilip, iki yapı arasındaki ilişki incelenmiştir.

MATERYAL VE METOT

Katılımcılar

Çalışmanın örneklemini, yaşları 16-29 arasında değişen ve yaş ortalaması 21.37 ± 2.58 olan 109 kadın ve 158 erkek toplam 267 sporcu oluşturmaktadır. Çalışma, basketbol (n = 40), futbol (n = 91), hentbol (n = 48) ve voleybol (n = 88) branşlarıyla ilgilenen sporcular üzerinde

gerçekleştirilmiştir. Sporcuların yarışmacılık düzeyleri, amatör ligden profesyonel lige kadar değişmektedir. Araştırmaya katılan sporcuların sportif deneyimlerinin 9.62 ± 3.51 yıl ve spora başlama yaşlarının 10.89 ± 2.69 yaş olduğu belirlenmiştir.

Veri toplama araçları

Durumsal Güdülenme Ölçeği- DGÖ (The Situational Motivation Scale-SIMS):

Durumsal güdülenme düzeylerini belirlemek için Guay, Vallerand ve Blanchard (10) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Kazak Çetinkalp (13) tarafından gerçekleştirilen Durumsal Güdülenme Ölçeği- DGÖ kullanılmıştır. Ölçek, yargıların 7 değerlendirme basamağına göre yapıldığı (1= Bütünüyle uygun değil – 7= Bütünüyle uygun) 16 maddeden oluşmakta ve dört alt ölçeği içermektedir: İçsel güdülenme, özdeşimle düzenleme, dışsal düzenleme ve güdülenmeme. DGÖ'ne ait yapı geçerliğine ilişkin bulgular, orijinal ölçeğin dört faktör yapısıyla tutarlıdır. Uyum indeks değerleri, RMSEA = 0.061, SRMR = 0.064, GFI = 0.94, AGFI = 0.91, NFI = 0.93; NNFI = 0.93, CFI = 0.95 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik değerleri, Cronbach alpha ile incelenmiştir. Bu dört alt ölçeğin iç tutarlık katsayıları, içsel güdülenme için 0.79, özdeşimle düzenleme için 0.73, dışsal düzenleme için 0.77 ve güdülenmeme için 0.79 olarak belirlenmiştir (13).

Başarı Algısı Envanteri – Yetişkin Versiyonu (The Adult version of The Perception of Success Questionnaire-POSQ-A :

Roberts, Treasure ve Balague (24) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Kazak Çetinkalp ve Doğan (14) tarafından gerçekleştirilen Başarı Algısı Envanteri'nin Yetişkin Versiyonu - BAE-Y kullanılmıştır. Ölçek, yargıların 5 değerlendirme basamağına göre yapıldığı (Kesinlikle Katılıyorum: 5 – Kesinlikle Katılmıyorum: 1) 12 maddeden oluşmakta ve iki alt ölçeği içermektedir: Görev yönelim ve ego yönelim. Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek için kullanılan temel bileşenler faktör analizi sonucunda her iki alt ölçeğin toplam varyansın % 60.72'sini açıkladığı belirtilmiştir. Cronbach alpha değerleri, görev yönelimi alt ölçeği için 0.87 ve ego yönelimi alt ölçeği için ise 0.85 olarak bulunmuştur (14).

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde ilk olarak betimsel istatistiklere bakılmış, daha sonra cinsiyet farklılıklar bağımsız gruplar için t-testi ve değişkenler arası ilişki Pearson korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Takım sporlarına göre alt ölçek puanları tek yönlü varyans analizi ile incelenmiş; son olarak katılımcıların hedef yönelim profilleri medyan

ayırma (median split) aracılığıyla kuramın tanımladığı doğrultuda 4 hedef profiline ayrılmıştır (düşük ego/düşük görev, düşük ego/yüksek görev, yüksek ego/yüksek görev, yüksek ego/düşük görev). Medyan ayırma aracılığıyla yapılan sınıflamada medyan değerleri; ego yönelim için 4.17 ve görev yönelim için 4.67 olarak bulunmuş ve 4 hedef profili bu değerler temel alınarak oluşturulmuştur. Oluşan hedef profilleri durumsal güdülenme düzeyleri açısından tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmıştır.

BULGULAR

Cinsiyete göre çalışmada kullanılan değişkenler incelendiğinde, sadece dışsal düzenleme açısından cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre, erkek sporcuların dışsal düzenleme ortalama puanlarının kadın sporcuların ortalama puanlarında istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksek olduğu bulunmuştur ($t = 3.04$; $p < 0.01$).

Spor dalı göz önünde bulundurularak çalışma değişkenleri incelendiğinde (Tablo 2), Özdeşimle

düzenleme açısından gruplar arası farklılık olduğu belirlenmiştir ($F_{(3, 263)} = 2.82$; $p < 0.05$). Farklılığın hangi grup yada gruplardan kaynaklandığı incelendiğinde de, futbol ile uğraşan bireylerin özdeşimle düzenleme düzeyleri hentbol ile uğraşan bireylere göre anlamlı biçimde yüksek olduğu görülmüştür. Gruplar arası diğer bir farklılıkta güdülenmeme düzeyinde gözlenmiştir ($F_{(3, 263)} = 2.92$; $p < 0.05$). Buna göre, voleybol ile uğraşan bireylerin güdülenmeme düzeylerinin hentbol ile uğraşan bireylere göre anlamlı biçimde düşük olduğu belirlenmiştir.

Hedef yönelimleri ve durumsal güdülenme düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde, içsel güdülenme ($r = 0.19$) ve özdeşimle düzenleme ($r = 0.24$) ile görev yönelim arasında istatistiksel olarak pozitif ve anlamlı; dışsal düzenleme ($r = -0.16$) ve güdülenmeme ($r = -0.19$) ile görev yönelim arasında istatistiksel olarak negatif ve anlamlı ilişki olduğu gözlenmiştir (Tablo 3). Ego yönelim ile güdülenme biçimleri arasında ilişki bulunamamıştır.

Tablo 1. Cinsiyete göre çalışma değişkenlerinin incelenmesi

	Genel	Kadın	Erkek
1.İçsel güdülenme	5.22 ± 1.27	5.15 ± 1.28	5.26 ± 1.26
2.Özdeşimle düzenleme	5.52 ± 1.18	5.41 ± 1.22	5.60 ± 1.16
3.Dışsal düzenleme	3.34 ± 1.62	2.98 ± 1.76	3.59 ± 1.48*
4.Güdülenmeme	2.79 ± 1.56	2.76 ± 1.59	2.81 ± 1.55
5. Görev yönelim	4.48 ± 0.60	4.52 ± 0.60	4.45 ± 0.61
6. Ego yönelim	4.12 ± 0.70	4.17 ± 0.62	4.08 ± 0.76

* $p < 0.01$

Tablo 2. Takım sporlarına göre sporcuların durumsal güdülenme ve başarı algısı düzeylerinin incelenmesi

	1. Grup Basketbol n=40	2. Grup Voleybol n=88	3. Grup Futbol n=91	4. Grup Hentbol n=48	F Değeri
İçsel Güdülenme	5.27±1.33	5.36±1.12	5.27±1.29	4.80±1.35	2.21
Özdeşimle düzenleme	5.46±1.41	5.64±1.19	5.66±1.04 ^a	5.10±1.16 ^a	2.82*
Dışsal düzenleme	3.31±1.74	3.24±1.67	3.41±1.48	3.43±1.73	0.23
Güdülenmeme	2.69±1.64	2.53±1.49 ^b	2.79±1.52	3.34±1.61 ^b	2.92*
Görev yönelim	4.57±0.61	4.51±0.59	4.49±0.51	4.32±0.75	1.47
Ego yönelim	4.14±0.84	4.13±0.66	4.08±0.76	4.16±0.54	0.19

* $p < 0.05$ a: 3. grubun puan ortalaması 4. grubun ortalama puanından anlamlı şekilde yüksektir.

b: 2. grubun puan ortalaması 4. grubun ortalama puanından istatistiksel olarak anlamlı biçimde düşüktür.

Tablo 3. Hedef yönelimleri ve durumsal güdülenme düzeyleri arasındaki ilişki

	1	2	3	4	5
1.İçsel güdülenme	1.00				
2.Özdeşimle düzenleme	0.67*	1.00			
3.Dışsal düzenleme	0.07	-0.07	1.00		
4.Güdülenmeme	-0.23*	-0.43*	0.52*	1.00	
5. Görev yönelim	0.19*	0.24*	-0.16*	-0.19*	1.00
6. Ego yönelim	0.10	0.08	-0.01	0.02	0.49*

* $p < 0.01$

Tablo 4. Hedef profillerine göre sporcuların durumsal güdülenme düzeylerinin incelenmesi

	1. Grup Düşük ego/ Yüksek görev n=28	2. Grup Yüksek ego/ Düşük görev n=48	3. Grup Yüksek ego/ Yüksek görev n=92	4. Grup Düşük ego/ Düşük görev n=99	F Değeri
İçsel Güdülenme	5.42±1.34	5.29±1.06	5.33±1.35	5.01±1.25	1.43
Özdeşimle düzenleme	6.05±0.99 ^a	5.71±1.01	5.55±1.37	5.26±1.06 ^a	4.08**
Dışsal düzenleme	2.89±1.38	3.48±1.61	3.29±1.72	3.44±1.59	0.99
Güdülenmeme	2.03±0.94 ^b	2.83±1.59	2.87±1.70	2.91±1.51 ^b	2.56*

*p < 0.05; **p < 0.01.
^a 1.Grubun puan ortalaması, 4.Grubun ortalama puanından anlamlı şekilde yüksektir.
^b 1.grubun puan ortalaması 4.grubun ortalama puanından istatistiksel olarak anlamlı biçimde düşüktür.

Medyan ayırma aracılığıyla yapılan sınıflamada medyan değerleri; ego yönelim için 4.17, görev yönelim için 4.67 olarak bulunmuş ve 4 hedef profili bu değerler temel alınarak oluşturulmuştur. Oluşan hedef profilleri durumsal güdülenme düzeyleri açısından tek yönlü varyans analizi ile karşılaştırılmıştır. Oluşturulan hedef profilleri durumsal güdülenme düzeyleri açısından karşılaştırıldığında (Tablo 4), özdeşimle düzenleme ($F_{(3, 263)} = 4.08$; $p < 0.01$) ve güdülenmeme ($F_{(3, 263)} = 2.56$; $p < 0.05$) düzeylerinde gruplar arası farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu farklılıkları hangi gruplardan kaynaklandığı incelendiğinde ise, yüksek görev/düşük ego hedef profiline sahip bireylerin özdeşimle düzenleme düzeylerinin düşük görev/düşük ego yönelimine sahip bireylere göre anlamlı biçimde yüksek olduğu bulunmuştur. Bunun yanında yüksek görev/düşük ego hedef profiline sahip bireylerin güdülenmeme düzeylerinin düşük görev/düşük ego yönelimine sahip bireylere göre anlamlı biçimde düşük olduğu belirlenmiştir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada da takım sporu ile uğraşan sporcuların durumsal güdülenme ve başarı algıları düzeylerinin belirlenmesi, değişkenler arası ilişkiyi ortaya konması ve farklı hedef profillerine sahip sporcuların durumsal güdülenme düzeyleri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma sonuçlarında, cinsiyete göre dışsal düzenleme düzeyinde anlamlı farklılık olduğu ve erkek sporcuların dışsal düzenleme düzeylerinin kadın sporculara göre yüksek olduğu belirlenmiştir. Pelletier, Fortier, Vallerand, Tuson, Brière ve Blais (22) tarafından gerçekleştirilen ve cinsiyet farklılıklarını ortaya koydukları bir çalışmada, dışsal düzenleme alt ölçeğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek sporcuların ortalama puanlarının, bayanların ortalama puanından istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak Ntoumanis (20)'in bir çalışmasında da erkeklerin dışsal düzenleme düzeylerinin bayanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çalışma verileri takım sporlarına göre sporcuların durumsal güdülenme ve başarı algısı düzeylerinin incelendiğinde; Gruplar arasında anlamlı fark olduğu ve Hentbol ile uğraşan sporcuların hür irade indekslerinin diğer 3 gruptan anlamlı bir biçimde düşük olduğu belirlenmiştir. Almagro, Conde, Moreno ve Sáenz-López (1) tarafından yapılan çalışma da basketbolcuların futbolculara göre daha içsel olduğu ve görev yönelim düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Görev yönelimin daha hür iradeli güdülenme biçimleri ile pozitif ilişkisi ve daha az hür iradeli güdülenme biçimleri ile negatif ilişkisi literatürle örtüşmektedir. Standage ve Treasure (25) görev yönelimin daha hür iradeli durumsal güdülenme biçimleriyle pozitif ilişkili olduğunu, buna karşın ego yönelimin daha az hür iradeli güdülenme biçimleriyle zayıf ilişki gösterdiği belirtmişlerdir. McNeill ve Wang (17) görev yönelim ile içsel güdülenme ve özdeşimle düzenleme arasındaki orta düzeyde ilişki olduğunu, ego yönelim ile dışsal düzenleme arasında pozitif ve anlamlı ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Görev yönelimin içsel güdülenme ile pozitif ilişkisi olduğu (6); buna karşın ego yöneliminin içsel güdülenme üzerinde olumsuz etkileri olduğu da ifade edilmiştir. (16). Ntoumanis (20), ego yönelimin, güdülenmenin kontrol edilen güdülenme formları (dışsal düzenleme, içeatım, güdülenmeme) ile, görev yöneliminin ise, tüm hür iradeli güdülenme biçimleri (içsel güdülenme ve özdeşim) ile pozitif ilişkili olduğunu ifade etmiştir.

Hedef profillerine göre sporcuların durumsal güdülenme düzeylerinin incelendiğinde; düşük ego/yüksek görev ve düşük ego/düşük görev grupları arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Görev ve ego yönelimin farklı kombinasyonları yapılarak gerçekleştirilen çalışmalarda, görev yönelim, sporda pozitif duygusal sonuçların öngörücüsü olarak görülmektedir (9). Elde ettiğimiz bulgudan farklı olarak literatürde, fiziksel aktiviteye yönelik yüksek güdülenmenin, yüksek ego ve yüksek görev durumlarında görüldüğü belirlenmiştir (29).

Bireyin ilgilendiği spor dalında yaşadığı üst düzeyde haz, Newton ve Duda'nın (18) çalışmasında yüksek görev/düşük ego yönelim ile ilişkili; buna karşın Hom, Duda ve Miller'ın (11) çalışmasında ise yüksek görev/yüksek ego yönelim ile birlikte düşünülmüştür. Yüksek görev yönelimine sahip olma katılım için daha istenilir güdülenme düzeyini öngörücü niteliktedir. Fox, Goudas, Biddle, Duda ve Armstrong (7), yüksek görev yöneliminin, spor güdülenmesi için can alıcı unsur olduğunu, görev yönelime ego yönelimin eklenmesiyle sportif hazın artabileceğini ve güdüsel olarak zararlı olmadığını ifade etmişlerdir. Aynı şekilde Ntoumanis ve Biddle (21), yüksek görev yönelimin güdülenmede önemli bir etken olduğunu belirtmişlerdir. Görev ve ego yöneliminin güdülenme üzerindeki etkisini inceledikleri bir çalışmada da Fox, Goudas, Biddle, Duda ve Armstrong (7), görev yönelimli bireylerin ego yönelimlere göre daha fazla güdülendiği belirlemişlerdir. Zahariadis ve Biddle (31), görev yönelimi gelişiminin hür iradeli güdülenme biçimlerini geliştirebileceğini ileri sürmüşlerdir.

Ego yönelimi baskın bireylerin görev yönelimini destekleyici iklim yaratılarak spor ortamındaki sürekliliği sağlanabilir. Bu konuya ilişkin yapılacak sonraki çalışmalarda sporcuların yeterlik algıları gibi farklı psikolojik değişkenlerin, farklı spor dallarının ve yarışmacılık düzeylerinin de ele alınarak, hedef yapıları ve durumsal güdülenme biçimlerine ilişkin daha fazla bilgi edinileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Almagro BJ, Conde C, Moreno JA, Sáenz-López P., "Analysis and comparison of adolescent athletes' motivation: basketball players vs. football players" *Revista de Psicología del Deporte*, 18.pp.353-356, 2009.
2. Ciani KM, Sheldon KM, Hilpert J, Easter MA., "Antecedents and trajectories of achievement goals: A self-determination theory perspective" *British Journal of Educational Psychology*, 81.pp.223-243, 2011.
3. Deci EL, Ryan RM., "The general causality orientations scale: Self-determination in personality" *Journal of Research in Personality*, 19.pp.109-134, 1985.
4. Deci EL, Ryan RM., "A motivational approach to self: integration in personality" *Nebraska Symposium on Motivation*, 38.pp.237- 288, 1990.
5. Duda, JL., Goals: a social-cognitive approach to the study of achievement motivation in sport. In R.N. Singer, M. Murphey, & L.K. Tennant (Eds.), *Handbook on research on sport psychology*, New York: Macmillan, pp.421-436, 1993.
6. Duda JL, Chi L, Newton ML, Walling MD, Catley D., "Task and ego orientation and intrinsic motivation in sport" *International Journal of Sport Psychology*, 26.pp.40-63, 1995.
7. Fox K, Goudas M, Biddle S, Duda J, Armstrong N., "Children's task and ego goal profiles in sport" *British Journal of Educational Psychology*, 64.pp.253-261, 1994.
8. Georgiadis MM, Biddle SJH, Chatzisarantis NL., "The mediating role of self determination in the relationship between goal orientations and physical self-worth in greek exercisers" *European Journal of Sport Sciences*,; 1.pp.1- 8, 2001.
9. Georgiadis MM, Biddle SJH, Vanden Auweele Y., "Cognitive, emotional, and behavioral connotations of task and ego goal orientation profiles: An ideographic approach using hierarchical class analysis" *International Journal of Sport Psychology*, 32.pp.1-20, 2001.
10. Guay F, Vallerand RJ, Blanchard C., "On the assessment of situational intrinsic and extrinsic motivation: the situational motivation scale (SIMS)" *Motivation and Emotion*, 24.pp.175-213, 2000.
11. Hom HL, Duda JL, Miller A., "Correlates of goal orientations among young athletes" *Pediatric Exercise Science*, 5.pp.168-176, 1993.
12. Jagacinski CM, Nicholls JG., "Conceptions of ability and related affects in task involvement and ego involvement" *Journal of Educational Psychology*, 5.pp.909-919, 1984.
13. Kazak Çetinkalp Z., "Durumsal Güdülenme Ölçeği (Situational Motivation Scale- SIMS)'nin Türkçe Versiyonunun Psikometrik Özellikleri" *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi*, 2.pp.86-94, 2010.
14. Kazak Çetinkalp Z, Doğan B., "Başarı Algısı Envanteri'nin (yetişkin versiyonu-BAE-Y) Türk sporcuları için geçerlik ve güvenilirlik çalışması" *Performans Dergisi*, 13.pp.69-74, 2007.
15. Lonsdale C, Hodge K, Rose EA., "The Behavioral Regulation in Sport Questionnaire (BRSQ): Instrument development and initial validity evidence" *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 30.pp.323-355, 2008.
16. Mageau GA, Vallerand RJ., "The coach-athlete relationship: A motivational model". *Journal of Sports Science*, 21.pp.883-904, 2003.
17. McNeill MC, Wang CKJ., "Psychological profiles of elite school sports players in Singapore" *Psychology of Sport & Exercise*, 6.pp.117-128, 2005.
18. Newton M, Duda JL., "Elite adolescent athletes' achievement goals and beliefs concerning success in tennis" *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 15.pp.437-448, 1993.
19. Nicholls JG., The general and the specific in the development and expression of achievement motivation. In G.C. Roberts (Ed.), *Motivation in 8sport and exercise* Champaign, IL: Human Kinetics, pp.31-56, 1992.
20. Ntoumanis N., "Empirical links between achievement goal theory and self-determination

- theory in sport” *Journal of Sports Sciences*, 19, pp.397-409, 2001.
21. Ntoumanis N, Biddle S., “The relationship between achievement goal profile groups and perceptions of motivational climates in sport” *Scandinavian Journal of Medicine Science and Sport*, 8, pp.120-124, 1998.
 22. Pelletier I.G, Fortier MS, Vallerand RJ, Tuson KM, Brière NM, Blais MR., “Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sports: The Sport Motivation Scale (SMS)” *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 17, pp.35-53, 1995.
 23. Roberts GC, Spink KS, Pemberton CL., *Learning experiences in sport psychology*. 2nd ed. Champaign, IL: Human Kinetics, pp.115-118, 1999.
 24. Roberts GC, Treasure DC, Ballague G., “Achievement goals in sport: The development and validation of the Perception of Success Questionnaire” *Journal of Sport Sciences*, 16, pp.337-347, 1998.
 25. Standage M, Treasure DC., “Relationship among achievement goal orientations and multidimensional situational motivation in physical education” *British Journal of Educational Psychology*, 72, pp.87-113, 2002.
 26. Sun Y, Wang CK, Biddle SJH., “Goal orientation and self-determination theories in youth physical activity: Age and gender differences” *Journal of Tianjin Institute of Physical Education*, 16, pp.10-14, 2001.
 27. Thøgersen-Ntoumani C, Ntoumanis N., “The role of self-determined motivation in the understanding of exercise-related behaviors, cognitions and physical self-evaluations” *Journal of Sports Sciences*, 24, pp.393-404, 2006.
 28. Vallerand RJ, Bissonnette R., “Intrinsic, extrinsic, and amotivational styles as predictors of behavior: A prospective study” *Journal of Personality*, 60, pp.599-620, 1992.
 29. Wang CKJ, Chatzisarantis NLD, Spray CM, Biddle SJH., “Achievement goal profiles in school physical education: Differences in self-determination, sport ability beliefs, and physical activity” *British Journal of Educational Psychology*, 72, pp.433-445, 2002.
 30. Wann DL., *Sport psychology*. Upper Saddle River, New Jersey:Prentice-Hall, 158-183, 1997.
 31. Zahariadis P, Biddle S., “Goal orientations and participation motives in physical education and sport: Their relationships in English schoolchildren” *Athletics Insight. Online Journal of Sport Psychology*, 2, pp.1-11, 2000.